

IVANKA DEVĀTĀ
JIRÍ DEVĀTÝ

PRAVÉ DOMĀCÍ

molto

motto

IVANKA DEVÁTÁ
JIŘÍ DEVÁTÝ

PRAVÉ DOMÁCÍ

Praha 2015

© Ivanka Devátá, Jiří Devátý, 2004
Cover illustration © Iva Hüttnerová, 2015

ISBN 978-80-267-0528-4

Milí čtenáři,

tato knížka Vám poskytne překvapení hned v předmluvě. Není totiž tak zcela – a neberte si to ve zlém – určena výhradně Vám. Napsali jsme ji s bratrem především pro svoje potomky. Aby všechny ty drobné rodinné legrácky, historky a komentáře nezanikly společně s námi. Připouštíme, že v tom jistou roli hrála ješitná touha přesvědčit mladší generace, že jejich předkové nebyli jen velební kmeti a chatrné stařenky, nýbrž lidé, kteří se uměli radovat ze života, překonávat strážně s humorem, odpouštět slabosti druhým i sobě a vytěžit i z nepříjemných situací jiskřičku veselí. Pokud budou vnímatví, mohla by jim knížka posloužit jako opěrná hůl na kamenité cestě pozemského putování.

Jestliže některé útržky vzpomínek nejsou zrovna k popukání, vězte, že je to daň pravdě, kterou zveřejňujeme nepřikrášlenou. Název knihy jsme totiž odvodili od skutečnosti, že všechno, co je v ní popsáno, se nám skutečně stalo, v horším případě nám to vyprávěli nejbližší přátelé. A když už je řeč o kamarádech, pokládám za nezbytné poděkovat své přítelkyni, herečce Zdeňce Černé, bez jejíhož přispění by mnohá příhoda zůstala zasuta v mém podvědomí.

Je pochopitelné, že v pravdivých historkách nevystupujeme vždy v lichotivém světle. Ale jelikož nejsme na svoji důstojnost příliš hákliví, upřímně Vás zveme do naší rodiny na návštěvu. Víťáme Vás!

❁ Ivanka Devátá a Jiří Devátý ❁

OSOBY

tatínek – Antonín Devátý, dirigent a hudební skladatel (†1984)

maminka – Blažena Devátá

děti:

Ivanka Devátá

Miloš – její první manžel

Marek Hlavica – syn

Josef – její druhý manžel

Adam Vinklář – syn

Pepino, Adámek, Rozárka – vnoučata

Jiří Devátý

Zdena – jeho žena (†1987)

Monika – dcera

Filip – syn

Alenka – současná partnerka

Zdeňka – Ivančina přítelkyně

studenti, lid, vojsko, komedianti, chasa

O DĚTECH

✿ Když byl Jiříček ani ne tříletý, hrál si pod kuchyňským stolem s autíčkem na setrvačník. Znovu a znovu je rozjížděl, doprovázeje činnost zvučným bzzzm, bzzzm. Nad ním se u stolu bavili rodiče. Právě přetřásali jakousi pikantní informaci o ženě z blízkého okolí, na jejíž jméno si maminka nemohla vzpomenout.

„Ale znáš ji,“ tvrdila tatínkovi, který podobné novinky vnímal s vlažnou pozorností, „pořád nosí červený klobouk s černou mašlí, jak ona se jenom jmenuje?“

„Křápalová,“ ozvalo se od země. „Bzzzm, bzzzm...“

Panečku! Bystrá dívka neradno spouštět ze zřetele. To by rodiče koukali, kdyby načatou větu: „Ona má s tím zelinářem na rohu...“ doplnil synáček stručným: „Poměr. Bzzzm.“

✿ Jak velice byl Jiříček bystrý, mě uvádí v úžas ještě po letech. Bylo mi šestnáct a jemu čtyři, když nás maminka poslala na menší nákup. Dovolila nám koupit si též pár prvních meruněk. Na zpáteční cestě jsem mrkla do sáčku a konstatovala: „Meruněk je sedm.“ Jiříček se jen maličko zamyslel a pak radostně děl: „To máme každé tři a půl.“

✿ Když pomíneme, že s rodiči vůbec nepočítal, můžeme být na něj pyšní. Moje vnoučata si vedou ve škole dobře, ale při dělení lichých čísel z hlavy na prastrýce neměla ještě v první třídě.

Bohužel bratr tyto vlohy dosud nezúročil. Ještě se mu nepodařilo uzavřít obchodní jednání slovy: „Tak vám, kolego, děkuji, to máme každé tři a půl melounu.“

✿ Díky této bystrosti kladl Jiříček velký důraz na inteligenci, která se stala kritériem při výběru oblíbenců. V první třídě zahořel hříšnou láskou ke spolužačce Kolínské. Denně nás informoval, co Kolínská udělala, co řekla, jakou má čepici a že ho zase žďuchla. Po čase příliv novinek ustal, jako když utne. I nadhodila jsem: „A co Kolínská?“ Obličejíček prvňáčka se zkřivil znechucenou grimasou: „Řekla, že se za větou tázací dělá vykřičník.“

A tak přišla Kolínská o ženicha.

✿ Ke kamarádům byl náš mudrc shovívavější. O něco později probírali ve škole anatomii. Jiřík nás neopomněl poučit, že inteligence člověka není odvislá od velikosti mozku, nýbrž od jeho členitosti, to jest od množství závitů. Krátce poté se jeho věrný přítel dopustil nějakého intelektuálního kiksů. V tomto případě však Jiříček jen lítostivě pokrčil rameny a všeodpouštějícím tónem pravil: „Má málo krabatej mozek.“

✿ Málo krabaté mozky se vyskytují poměrně hodně. Sem tam některý je asi hladký jako dětská prdelka. Mívali jsme na chalupě souseda, jehož švagrová docházela myšlenkovými pochody k takovým závěrům, že nevěřičně vrtě hlavou, říkával: „Naše Jiřina má mozek masařky.“

Jednou přišel na kus řeči a ještě si otíral oči usazené smíchem. „Tak si představte,“ škytal přerývané, „stojím s Jiřinou u rybníka, koukáme na káčata a ona najednou povídá: ‚Co myslíš, Láďo, z čeho mají ty kachny zobáky? Z bakelitu?‘ “

✿ Náš byt, který jsem zdědil po rodičích, je uspořádán tak, že jej lze obejít dokola. Z kuchyně přes předsíň, tři pokoje a koupelnu zpět do kuchyně. Když jsem byl malý, nějak jsem jednou při obědě zlobil. Konečně s maminciným přístupem k výchově bylo zlobení snadnou činností. Stačilo například hned neusnout nebo nedojíst oběd, což byl ostatně tento případ. Po výměně názorů, ve které jsem byl od počátku v beznadějně defenzivě, matka rozhodla, že konflikt bude ukončen smírně. Příměří ovšem spočívalo v tom, že obdržím symbolický pohlavek. Přestože jsem byl dítě poddajné, tentokrát jsem se nespravedlnosti vzepřel. Začal jsem agresivně prchat, jsa pronásledován překvapenou matkou, která se s tak houževnatým a tvrdým odporem v mém případě dosud nesetkala.

Při druhém kole se akcí začali bavit u stolu sedící tatínek se sestrou. Postupně jsem začal dostávat informace o stavu jako jezdec formule 1. Měl

jsem perfektní přehled o svém náskoku a fyzické formě soupeře. Nakonec závod skončil pádem leadra u boxové uličky v kuchyni. Nutno poznamenat, že na potrestání se nějak pozapomnělo.

✿ Byla jsem asi s dvouletým Marečkem v parku a hráli jsme si. Hošíček prostrčil hlavu mezi opěradlem a sedadlem lavičky a dělal, že se dívá z okna. Já pak v roli sousedky postávala před lavičkou a vyptávala se: „Tak copak jsi, Marečku, dneska dělal. Aha, s autíčkem jezdil. A co jsi měl k obědu? Mrkvičku říkáš, Marečku?“

Capart najednou přestal odpovídat, obehnal se hradbou důstojnosti a setřel mě: „Nejsem Meječek, jsem Laica pane.“

Už mu to zůstalo. Dodnes se Plzeňští před mou návštěvou vyptávají: „Co Laica pane? Přijede taky?“

✿ Markovi byly teprve asi čtyři, když jsme se na procházce pokoušeli o hru známou pod názvem slovní kovaná. Znáte to? Jeden řekne slovo a druhý naváže takovým, které začíná poslední slabikou předchozího. Protože Marek ještě ke slabikám nedospěl, zjednodušila jsem hru tak, že jsme si určili písmeno a pak soutěžili, kdo vyjmenuje více slov tímto písmenem začínajících. Hošíka to bavilo a já se radovala, že jsem hotový Komenský. Pomocí hry rozšiřuji synkovi slovní zásobu.

Jenže Marek byl malý filuta. Při obtížnějších písmenech na mne zkoušel různé figle. Při „J“ například vypálil bez váhání: „Jajíčko.“

✿ Jindy jsme šli s Marečkem přes park. Na trávníku podřimovala fena a kolem ní se batolila čtyři štěňátka.

„Jé, maminko,“ zaplesal Mareček, „podívej, jak krásný pejsánky ta maminka vyseděla!“

A již se Komenský ve mně opět dral ke slovu.

„Nevyseděla, miláčku. To se říká o mláďatech, která se líhnou z vajíček. Slepíčka vysedí kuřátka, husa housátka, kachna kachňátka. Ale o mláďatech, která se rodí živá (zatímco kuřata se kloubou ze skořápek mrtvá, zabručel Jan Ámos), říkáme, že je fena vrhla, víš?“

Chlapeček strávil zajímavou informací a pak na mne vděčně pohlédl: „Jako ty mě, maminko, vid' Tys mě taky vrhla.“

✿ Vztah k hudbě si Mareček vypěstoval už v nejtětlejším věku. Dostal jakousi primitivní píšťalku, která v dobrém rozmaru vydávala asi tři tóny. Jednoho dne stál u otevřeného okna, usilovně nadouval tvářičky a z píšťalky se linuly zvuky, které mi drásaly sluch. Mladý umělec najednou v produkci ustal a zálibně děl: „To ptáčkové **politujou** a říkaj si: ‚Odkud ta krásná hudba zní?‘“

Předstírala jsem, že můj smích pramení z radosti nad synovým nadáním, ve skutečnosti se rodil z přesvědčení, že ptáčkové nepolitujou, nýbrž padají střemhlav mrtvi k zemi.

✿ Když se Marek blížil pubertě, požádal ho dědeček, aby mu zryl dva dlouhé záhony před

chalupou. Ochotně tak učinil. Jsa dobře vychován, pokládal to vůči starému člověku za svou povinnost a s odměnou nepočítal. Ale když se dědeček šibalsky zeptal: „Tak na kolik si tu práci ceníte, Laica pane?“, pružně se převtělil do role meloucháře a udřeně vzdychl: „To víte, šéfe, bylo to kamenitý...“

✿ To já měla pevnější mravní zásady. Tatínek chodíval z rozhlasu na oběd domů. Po něm si na patnáct minut lehl na kuchyňské kanape a relaxoval. Po tu dobu jsem ho směla jemně česat hřebínkem. Ne že by si tatínek na česání nějak potrpěl, byla to jakási náhrada za to, že se mnou nekomunikuje. Když se vymrštil, aby šel znovu do práce, pravidelně loudil: „Paní holičová, dejte mi pusinku!“ Rozhořčením jsem div nepukla! „Paní holičové se nedává pusinka!“ No, možná že ty mravní zásady nebyly zas tak pevné. Možná jsem doufala aspoň v tuzér.

✿ Zato Adámek byl v podobné situaci nesmlouvavý. Jedno období si, asi tříletý, hrával na opraváře wawek. Příčinlivě chrastil nářadím a byl při tom tak roztomilý, že jsem neodolala a vstoupila do tatínkových šlápějí: „Pane opraváři, nedal byste mi pusinku?“ Drobeček ani nevzhlédl, hodil kleště do brašničky a se slovy: „A co by tomu řekla moje paní?“ nemravnou matku opustil.

✿ Když jsem se podruhé vdala, postavila jsem dvě milované osoby – syna a muže – před nesnadný úkol sžít se. Naštěstí se to výborně povedlo. Vlastně si vzpomínám na jedinou kolizi, která tento vztah zasáhla.

Choť vzal vyženěné dítě na procházku. Cestou se stavili v Krásné jizbě, kde právě dostali proutěná křesílka, jimiž jsme hodlali obohatit halu svého bytu. Manžel projevil o zboží zájem a v rozhovoru s prodavačkou zalitoval, že nepřijel autem. Ochotná paní však mínila, že když se křesílka šikovně svážou, zákazník je převezme i tramvají. Slovo dalo slovo, manžel dal i peníze a z obchodu odcházel s dítětem i s křesly.

Do tramvaje nastoupili hladce. Opatrovník svěřeného dítěte však celou cestu k Andělu nervózně přemítal, jak uskuteční bezpečný transport nábytku i dítěte na chodník. U Anděla byl tehdy nástupní ostrůvek oddělený od chodníku vozovkou. I hučel ustaraně do dítěte: „Marku, já ti pomůžu vystoupit a ty zůstaneš stát na refýži, dokud nevyndám křesílka, rozumíš? Zůstaneš stát na refýži, ani se nehneš, slibuješ?“ Mareček kýval poslušně hlavičkou.

Dopadlo to jinak. Ledva manžel pomohl chlapci ze schůdků a otočil se pro břemeno, zaslechl úděsné skřípění brzd a vyděšené výkřiky. No, Marečka nepřejeli, zato otčím dostal málem infarkt. Hošík totiž neprodleně vstoupil do vozovky a zamířil na chodník. Bylo pro něj jistě šokující, že jindy vlídný Pepík s ním lomcuje

a syčí: „Říkal jsem ti celou dobu, že máš zůstat na refýži! Proč jsi neposlechl?“

Mareček s nakrabatělou bradičkou vzhledl a pípнул: „No jo, Pepíku. Když já nevím, co je to refýž.“

✿ Marek se pomamíl. Stejně jako já kdysi, rozhodl se vstoupit na pole písemnictví dřív, než si osvojil znalost jediné litery. Když se tudíž podjal úkolu vytvořit své první literární dílo, musil zneužít pro roli zapisovatelky svou chuť. Bylo mu totiž něco přes čtyři roky. Jsa si patrně vědom, že jeho dosavadní znalost života neskýtá dost podnětů pro realistický pohled na svět, nazval svou prvotinu *Nepravdivý román*. Bylo to logické, neboť svého hrdinu zahnal do bitevní vřavy, ač sám ještě nedorostl ani do práce.

Mohu jen litovat, že dlouho hýčkaný fragment se nakonec ztratil, takže jej nemohu předložit v celé šíři. Pamatuji si jen dva momenty. Hrdina bloumal válečným polem a nosil s sebou nahou ženu. Soudím, že nosil, protože s ní zacházel jako s věcí. Alespoň věta „Nahou ženu jsem dal do bunkru“ svědčí jednoznačně, že ji do bunkru nepřivedl, nezahnal, nepobídl. Prostě ji tam dal, jako by odložil toru. Poté umístil, domnívám se, že na strategickém místě, „flašku rumu“ a zpozvdálí číhal, zda se morální rozvrat nepřítel povede. Měl úspěch, protože poslední věta románu zněla: „Rumu ubývalo, Němců přibývalo.“ Z toho můžeme vyvodit,

že i německý dril vzal za své, jakmile se rumový odér rozlil po bojišti.

Autor pak ponechal na čtenářově fantazii, jak to s podnapilým nepřátelským vojskem dopadlo, zvláště byla-li jako poslední zbraň použita i nahá žena, jejíž pasivita vnuká myšlenku, zda nešlo o nafukovací pannu ze sex shopu. Jelikož jsme v té době neměli o podobných pomůckách šajnu ani my dospělí, natož náš čtyřletý cvalík, myslím, že ho můžeme bez nadsázky přiřadit k autorům, kteří předstihli svou dobu. Jako třeba Verne.

✿ V době, kdy začal Mareček navštěvovat školu, jsme ještě nevěděli, co v něm dříme. Učil se výborně, i když někdy dětská roztržitost vykonala své. Jednou jsem před odchodem do divadla kontrolovala jeho úkol na téma příroda a vzkypěla: „No prosím! Zase jsi roztěkaný. Tady máš vevrka místo veverka. Chybí ti písmenko.“

Mareček na mne upřel nevinné oči a děl: „No jo, ale tady jsem zato napsal v lesse.“

Ustrnula jsem. Buď si to dítě za mne dělá legraci, nebo je tak blbé. Časem vyšlo najevo, že se tak začal projevovat jeho smysl pro humor.

✿ Druhá žena mého prvního manžela, Růženka Merunková, se rovněž dožila nejednoho překvapení. Úkoly prvorozeného syna Lukáše mohla kontrolovat až po představení. Jednoho dne ji rozpálila odbytá úloha na téma protikladů. Děti psaly: *Voda je buď horká, nebo studená. Květina je svěží, nebo uvadlá.* Lukášek úkol naškrábal.

Pečlivá matka vzbudila ráno nedbalého synka o půl hodiny dřív a donutila ho práci krasopisně přepsat. Kaligraficky popsaná stránka ji obměkčila: „No vidíš, když chceš, tak to jde,“ pochvalovala si téměř nadšeně, dokud jí zrak nepadl na větu: *Břeh potoka je buď vysoký, nebo vysoký.*

✿ Markův smysl pro humor se utěšeně rozvíjel, a tak mi bylo čím dál častěji podepisovat poznámky: *Dělal dětem šaška. Dnes opět po cestě do tělocvičny šaškoval.*

Nemálo mě to hnětlo. Měla jsem chuť napsat učitelce: *Paní učitelko, jeho rodiče dělají celý život lidem šaška za peníze. Chlapec ho dělá nezištně zadarmo.*

Doma jsme ovšem hochu nabádali, aby se krotil, netoužice podlomit autoritu pedagožky. Jednou jsem však už celá zoufalá požádala manžela, aby nezbedníkovi domluvil. Otčím se vnutil do role karatele, povolal hochu na kobereček a domlouval mu: „Podívej, Marku, učíš se dobře, měli bychom z tebe radost, ale neustálé poznámky maminku i mne trápí. Už nedostáváš kapesné, nesmíš se dívat na televizi, jezdit na kole, chodit do kina. Řekni mi, jsi přece rozumný kluk, stojí ti to za to?“ Marek zvedl kulaté oči a pevně prohlásil: „Stojí, Pepíku.“

Nato mi manžel oznámil, že na tak silnou osobnost nemá.

✿ Podobně jsme dopadli s bratrem. Na vysoké škole začal trochu lajdat. Dosud bezproblémový mladík přenesl svůj zájem ze skript na vnady spolužaček a rodiče, zmlsané jedničkami, denervoval trojkami. I požádali nás, abychom mu domluvili, neboť jsme mu věkově bližší. Choť tedy pronesl k mladému švagrovi moralizující řeč: „Jiříku, ty jsi přece tak bystrý, učení je pro tebe hračka. Proč trochu nezapneš? Vždyť bys mohl být první z ročníku, neříkej, že ne.“

A Jiří odtušil: „Mohl, Pepíku. Ale co bych z toho života měl?“

✿ Adámek byl ještě drobeček, když ho potkalo nečekané štěstí. Věčně zaměstnaný otec si našel chvílku a hrál si s ním. Všelijak se kočkovali, lechtali a lezli po čtyřech. Otce to, pravda, trochu znavilo, tak se vrátil do vzpřímené pozice.

„Jsem medvěd,“ brumlal, přenášeje těžkopádně váhu z nohy na nohu a máchal „tlapami“ podél těla.

Dítka zostražitělo. Je to tatínek, nebo medvěd? Převtělení otce bylo na jeho věk příliš dokonalé, takže raději couvlo a roztřeseným hláskem požádalo: „To nedelej! Ses na mě moc velkej.“ A protože se medvěd nevrátil dost rychle do podoby hodného tatínka, vykřiklo zoufale: „Moc velkej na mě ses!!!“

✿ Vyprávěla jsem Adámkovi pohádku *O perníkové chaloupce*. Spěla jsem k závěru. Medovým hlasem jsem předla: „Ale dětičky byly chytré

a řekly: „A jak si máme sednout na lopatu? Ukaž nám to, babičko!“

Pokojem procházel čtrnáctiletý Marek a utrousil: „Náramně chytré dětičky! Ani na lopatu si sednout neumějí, debílkové.“

✿ Herecké děti, vyrůstající v poněkud extravagantním modelu rodiny, jsou na ledacos zvyklé. Přesto se i ony, zejména ty menší, mohou dostat do depresivního stavu. Když se Adámek díval na seriál *Nemocnice* a došlo k dílu, v němž jeho otec, nechvalně známý doktor Cvach, dostal padáka, zkrabatil bradičku.

„Copak?“ zeptala jsem se starostlivě.

„Je mi tatínka líto,“ vzlykl chlapeček, „tak pěkně se tam umístil a teď...“

Dalo mi dost práce vysvětlit, že odporný Cvach jest pro tatínka uměleckým úspěchem. Bojím se pomyslit, jak bych obhájila úspěšnou kariéru bankovního lupiče.

✿ Bratrské muchlování mezi Adamem a Markem mělo smutnou dohru. Jak už to bývá, kluci se rozbláznili a Marek při nějakém neopatrném pohybu téměř vyrazil bráškovu mléčný zub. Jednička nahoře trčela Adámkovi ve smělém úhlu ven. Zasadila jsem ji pevnou rukou zpět a poručila synkovi nabrat si do pusy ledovou vodu. Když Adam při výplachu úst uviděl krev, řval jako pomínutý. Aby toho nebylo dost, Marek lítal po koupelně, držel se za hlavu a vyl: „Já se zabiju! Já se zabiju!“

Jo, to by se jim líbilo. Jeden by se zabil, druhý vykvrácel a co já? Já jsem po tom všem měla jít hrát veselohru. Drahé dětičky.

✿ O pár let později se hoši zase kočkovali. Marek, už oblečený, chtěl odejít za pracovní povinností, ale patnáctiletý Adam ho nepustil. Zcela nahý, až na slipy, vyslychal bratra kvůli nějaké věci, kterou postrádal. Netajil se přesvědčením, že v tajemném zmizení má prsty Marek (ač tomu bývalo naopak), a nastolil hru na zadrženého a policistu. Stojí přede dveřmi na chodbu, opakoval s hranou únavou: „Tak znova. Kdy jste naposled viděl zmíněný předmět?“ Marek se sice smál, ale tísněn časem, rozhodl se jednat rázně. Odstrčil naháče a dral se na chodbu. Adam mu skočil na záda, obemkl mu bedra dlouhýma nohama a držel se jak klíště. Marek to vyřešil vtipně. Spurtem vyrazil na chodbu a pádlil k domovním dveřím na ulici.

Adam se pustil rád. Byl leden.

✿ Adam s oblibou vzpomíná před svou ženou na „krutosti“, jichž jsem se na něm dopouštěla v dětství. Zejména na „válečky“, které si kluci ve škole běžně dávají. Myslím, že tuto praktiku každý zná a netřeba ji rozvádět. Zato bych ráda rozvedla úvahu, že matku, která neúnosně zlobivému pubertákovi dá dvakrát válečky, lze nazvat spíše hravou než krutou. Leč syn s pusou od ucha k uchu mě neúprosně dráždí, nedbaje námitky, že po krušném dětství by sotva jedno-

ho dne rozpažil ruce a zvolal: „Bože, já jsem tak rád na světě! Já jsem tak rád, že jsem!“

Když začal naposled housti známou písničku slovy: „Já bych potřeboval...“ rázně jsem ho přerušila: „Víš, co bych potřebovala já? Při tom, jaké jsi byl dítě? Linku pro týrané rodiče!“

❁ Adam oplývá jiným druhem humoru než my ostatní. Není vypravěč, není glosátor. Zato nás od dětství oblažuje hranými scénkami, v nichž se čiperně převtěluje do všech rolí.

K popukání bylo, když jako útlé hubené dítě parodoval nepřítomného otce při karetní hře. I ve mně, profesionálce, vzbudil obdiv, jak na svém průsvitném tělíčku vyloudil podbradek a kynoucí břicho. Mrskal konečky prstů do vějíře karet a sípal: „To je list! to je list! K nevíře! S tím se nedá hrát!“ Svíjeli jsme se s Markem smíchy.

Jenže pak hošík přistoupil k ztělesnění matky. Pobíhal po pokoji, štitivě zvedal kousky pohozeného oblečení a kladl hysterické otázky, zda jsme slyšeli o zásuvkách a skříních. Ještě pořád jsem se smála. Ale když se chytil za hlavu a s výkřikem: „Za co mě Pán Bůh trestá?“ vyběhl z pokoje, veselí mě opustilo. Ta tam byla představa Nerudovy matičky svázané v uzlíčku. Tohle vy padalo spíš na svěrací kazajku.

❁ Do školních let byl Adam mimořádně uřvané dítě. Byť se mu sebevlídněji vysvětlilo, že to či ono nelze, vyrazila mu z očí horká slaná vřídla a z hrdla srdcervoucí nářek. Monika, o pět let

mladší, šla v bratrancových šlápějích. Avšak štkala tiše a zlomeně. Stála s hlavou skloněnou k rameni a bohatými krůpějemi smáčela podlahu. Rodiče už na to byli zvyklí, a tak, když jednou zase předváděla uprostřed místnosti svůj výstup, bratr suše podotkl: „Naše Nioba.“

❁ Část dovolené trávila bratrova rodina u nás na chalupě. Maličká Moma, jak se neteři Monice říkalo, měla tehdy ve zvyku nazývat mámu a tátu mamutou a tatutou. Dlužno říct, že na mamutě byla silně závislá, jelikož s ní trávila většinu času. Když tato jednoho roku musela z pracovních důvodů odjet o tři dny dříve, nastalo utrpení. Moma se odmítala dát obléct od tatuty a řvala, že jí botičky obouvá mamuta, tak dlouho, až jsem se do toho vložila. „Tak hele,“ zahřímala jsem, „mamuta je v práci a botičky ti obuje tatuta. A jestli nepřestaneš vrískat, tak ti dá tetuta na tututo.“ A byl pokoj.

❁ Filípek se uhodil a silně brečel. Použil jsem osvědčený trik s pofoukáním bolístky, ale nezabral. Dítě řvalo čím dál víc. Podivil jsem se, proč bebičko nepřestalo bolet, když na ně pilně foukám, a synek zavyl: „No jo, když ty foukáš vší silou!“

❁ Jednou jsem šel s Filípkem na procházku a on se stále, jak bylo tehdy jeho zvykem, na něco vyptával. Já jsem snaživě odpovídal. Jeden z dotazů vyžadoval poměrně složité vysvětlení.

Vedl jsem synka za ruku a zaujatě problém objasňoval. Po ukončení přednášky jsem s úlevou konstatoval, že dítko zřejmě vstřebává informace, protože se na nic neptá. Když se mi zdálo mlčení nezvykle dlouhé, pohlédl jsem dolů a zjistil, že chlapec nepřemýšlí, nýbrž kráčí a spokojeně spí.

❁ Když byl Filípek malý, měl den, kdy chodil a neustále vzdychal. „Ach jo... ach jo...“ Tak to šlo pořád. Zeptal jsem se ho, co to má znamenat. „Nic,“ klidně odpověděl. „Tak proč proboha pořád vzdycháš?“ „Tak, pro radost.“ A byl jsem odzbrojen.

❁ Dovolená v Tatrách. Při výletu na Popradské pleso začalo pršet. Tříletý Filip měl na sobě takové ty troupenaté tepláky a pláštěnku. Jak voda stékala po pláštěnce dolů, tepláky se namočily, ztěžkly a začaly mu padat. Protože jsme s sebou nic jiného neměli, sundal jsem si pásek, obtočil jsem mu ho dvakrát kolem pasu a zapnul. Chvilí šel tiše a pak začal poplakávat, že nemůže dýchat. Po několikerém sundávání a opětovném utahování pásku jsem mu doporučil, aby dýchal pokožkou. Bůh se nad ním smíloval. Přestalo pršet.

❁ Cestou na Šumavu si Filip ve vlaku četl knihu *Syn lovce medvědů*. Pořád se vyptával na anglická jména obsažená v knize. Vysvětlovali jsme mu s Monikou, že Jack se čte Džek, John Džon,

a když už jsme byli u toho, chtěli jsme mu vyjevit další taje anglické výslovnosti, například, že a je ej, b je bí, c je sí... Dál jsme se nedostali. Drobeček se rozlítl k nepřičetnosti, pravil, že je to celé blbost, a dokumentoval to slovy: „To bych tady taky mohl číst místo o svých zážitcích – o svach zažatcach!“

✿ Filip zdědil smysl pro humor po otci. Bylo mu asi deset, když jsem navrhla, že půjdeme na vánoční božíhodovou mši. Jelikož jsem věděla, že by ho dlouhý církevní obřad nudil, rozhodla jsem, že vyjdeme z domu tak, abychom stihli aspoň závěr mše, kterou babička absolvovala celou, pomodlíme se a pak se procházkou společně vrátíme domů.

Přišli jsme do kostela, leč běda, obřad zdaleka nekončil. Po chvíli mi Filip pošeptal: „Teto, mně je zima.“

„Vydrž,“ odpověděla jsem, „už chodí kostelník vybírat milodary. Brzy bude konec. Chceš něco dát?“ Přikývl. Podstrčila jsem mu desetikorunu. Vhodil ji do kasičky s tak ctnostným výrazem, že jsem neodolala a špitla: „To se ti dělají dobré skutky za moje peníze!“

Stáli jsme dalších deset minut, když mě zachvátila obava, aby se zimomřivý synovec nenaštydl. Koutkem úst jsem sykla: „Je ti ještě zima?“ Aniž spustil zanícený zrak z celebujícího kněze, právě tak kradmo utrousil: „Ne. Dobrý skutek za tvé peníze mě zahřál.“

❁ Jsem člověk spořivý. Nerad vyhazuji potraviny, kterých lze ještě nějak využít. Když jsem ovdověl, naučil jsem se dělat úsporné večeře. Zejména topinky, tehdy ještě pečené na pánvi bez tuku. Velice nám chutnaly. Bývaly se sýrem, s paštikou, s vajíčkem. Jednou se děti ptaly, co že bude k večeři.

„Topinky,“ odvětil jsem přívětivě.

„Zase topinky?“ zakňouraly ratolesti.

„Vždyť je máte rády,“ pravil jsem dotčeně.

„No jo, ale čtyři dny po sobě?“

Harpagon pravil: „A to mám vyhodit věku chleba?“

Zhýralá dívka řekla: „Ne, ale udělej k ní řízky!“

❁ Po zakoupení receptářů čínské kuchyně jsme kvůli vzdělání postupně vařili prakticky veškerá jídla, která v nich jsou obsažena. Když přišla řada na sóju pěti vůní, postupoval jsem, jako ostatně vždy, přesně dle receptu, včetně dávkování surovin a koření. Výsledek nebyl valný, leč poobědvali jsme, protože jiné stravy nebylo. Horší bylo, že pokrmu zbyl ještě řádný hrnec, přibližně tak osm až deset slušných porcí. Děti odmítaly, takže jsem šel příkladem: v poledne i večer já dvě lžíce, děti po jedné. Po týdnu zbytek nemilosrdně vyhozen, recept již nikdy více nerealizován.

❁ Často jsme též večeřeli vejce na slatině či na šunce. Zkušeně jsem ke každému vajíčku přičichl. Jednou se však stalo, že se podezřelá

vůně projevila až po rozklepnutí vejce na šunku. V rámci úspor jsem přidal značné množství aromatického koření a pokrm byl chutě zkonsumován.

Pro mne však nastala mučivá noc. S nastraženými ušima jsem bděl, zda neuslyším sténání či překotný úprk.

Dopadlo to dobře. Otužilé děti přežily. Utvrdilo mě to v přesvědčení, že svoje děti vychovávám dobře.

✿ Marek jel do Ameriky a ptal se, co mi má přivést. Nejsem na tom se skromností tak dobře, abych špitla: „Co ti o klobouk zavadí, synáčku.“ A tak jsem si řekla o černou kabelku.

Přivezl mi elegantní náramkové hodinky a pravil: „Kabelku si dej tady udělat z lidské kůže. Přijde to laciněji.“

✿ Navštívil mě syn. Nalezl mě však v nezvyklém rozpoložení. Ta tam byla hovorná matka plná novin a plánů. Místo překotného vyprávění jsem kňourala, že je mi nedefinovatelně špatně, nic mě vlastně nebolí, ale cítím se k smrti unavena. Snad, nadhodila jsem, je to tím, že na horách, odkud jsem se vrátila, vytrvale sněžilo, zatímco v Praze vyšplhaly teploty na dvacet stupňů a moje tělo se s tím nemůže vyrovnat. „Anebo,“ kníkla jsem malátně, „je to nějaká strašná vnitřní nemoc. Představ si, že se čtyři dny bez výsledku přemlouvám, abych vyžehlila!“

„No, jestli je nechuť k žehlení symptomem

zhoubné choroby," řekl syn lhostejně, „pak jsem se smrtelně nemocný už narodil.“

✿ Při této jarní zemdenosti jsem si vzpomněla, jak jsem vyprávěla v televizi, že varování určené starším občanům, aby nevycházeli z teplého prostředí do mrazu, poslouchám s naprostou netečností a bezbřehou jistotou, že se mne netýká. Nějací starší občané, chudáci, nezvládají výkyvy teplot. A najednou, jak jsem se tak motala vyčerpaná po bytě, mě napadlo: Devítko, sakra, nejsi ty starší občan?

✿ Mému vnukovi Pepinovi nebylo ani pět let, když se v něm vzedmula vlna erotické aktivity. Na chalupě při procházkách v polích se mnou ustavičně přehrával milostné etudy.

„Slečno Marcelko, přišla byste ke mně na večeri?“

„Ó, ne,“ pravila jsem upejpavě, „maminka by mi to nedovolila.“

„A proč?“

„Ona by se bála, že byste mi dával hubičky.“

„No to já právě chci,“ děl Pepino zálibným basem.

Svalila jsem se do stohu a smála se. Později mi začalo být úzko. Přišlo pár deštivých dní. Bláhově jsem se po obědě natáhla na postel, doufajíc, že Pepino si třeba bude malovat. Kdepak. Zaklepal a pravil: „Teď jsem soused a jdu na návštěvu.“

Pružně jsem se převtělila do sousedky: „Tak si

sedněte, pane Konopíku, abyste nám nevynesl spaní.“

Pepino usedl ztěžka a začal si stěžovat, že je na všechno sám a nadře se jako kuň.

„A věřila byste, paní Ivanko, že ten děda Pipa (můj exmanžel) mě nechá natřít plot, štípat dříví a ani na to pivo mě nepozve?“ (Radovala jsem se, že exmanžel je nelida.)

Avšak Pepino pokračoval: „Máte muže, paní Ivanko?“ Příčinlivě jsem zesmutněla: „Nemám, chudák táta je už desátej rok v zemi. To víte, udřel se v lese.“

Pepino truchlivě pokýval hlavou a nadhodil: „Co byste tomu řekla, paní Ivanko, kdybych u vás přespal?“

Zcela v roli, hned jsem si představila, jak bychom s Konopíkem dali dohromady králíky, slepice a penzi. Ale protože se předtím zmiňoval o ženě, cítila jsem morální povinnost vést chlapce k monogamii.

„Ach pane Konopíku, to nejde. Co by tomu řekla vaše paní?“

Konopík mě uzemnil. Veškerá moje literární umnost není s to vyjádřit, jak protřelým tónem moji námitku smetl: „Vona je v Praze. Já jsem tady sám!“

✿ Hlídala jsem plané neštovice, aby tříletého vnuka Adámka neopustily nějak předčasně. Nervózní rodiče volali každou hodinu, aby zjistili, jaký je stav nervů na našich tocích. Chtějíc podpořit ve vnučkovi radostnou jistotu milo-

vaného dítěte, řekla jsem: „Vidíš, jak tě rodiče mají rádi? Jsou hodní, maminka a tatínek, vid’?“

Malý se právě zaujatě věnoval technickému problému moderní hračky, i odtušil stručně: „Jo, ale když zlobím, jsou zlí!“

Jenže věřte cvikýři. Spapal pečené masíčko, brambory i okurkový salát, ale když se ho maminka zeptala, zda se naobědval, řekl: „Ne, babička zapomněla.“

✿ Rodina se rozhodla, že nejlepším dárkem k babiččiným narozeninám bude renovace jejího bytu. Přivezla jsem do Plzně báječného malíře až z Prahy a všichni, včetně vnuka a vnučky, jsme dřeli jako otroci. Naší píli neunikly ani vnitřky skříní, ba ani starý kufr s ústřížky látek.

Když bylo po všem a zbývalo jen dát nábytek na původní místa, což byl hlavní úkol pro bratra a jeho syna Filipa, ukázalo se, že mladík, opojen nedávno získanou dospělostí, se zdržel s kamarády poněkud déle a není k probuzení. Nakonec přece naklusal a svoje zpoždění nahrazoval zvýšenou ochotou. Když vyvstala nutnost vylézt do výšin, nabídl se co dobrovolník. Svůj oprávněný požadavek vyslovil ovšem tak úsporně, že zazněl jako rozkaz: „Potřebuji schůdky!“ Nato otec, stále ještě roztrpčen synovým pokleskem, posupně zvolal: „Schůdky pro Jeho Vysokoblahorodí!“

✿ Jedna z mých známých zažila překérní situaci, z níž vybruslila dosti svérázně. Posadila svého synka do vany, nařídila mu, aby se umyl,

a odběhla do kuchyně. Jaksi se stalo, že chlapec působením teplé vody zčistajasna zmužněl. Jsa ještě nevinný, zpanikařil. Křikem přivolal matku, poukázal na znepokojivý jev a vyděšenýma očima utkvěl na jejích ústech.

Rodička, již se na plotně škvířila slanina, zamatkovala a v časové tísní vyhrkla: „To nic není, Jindříšku. Až budeš velký, tak to přejde.“

Lhala. Nepřešlo to. Jindříšek má dvě děti.

✿ Při jedné návštěvě Plzně, kam jsem zajela s oběma již dospělými syny, se sešla u kávy téměř celá rodina, až na synovce Filipa, který hrál někde poblíž s kamarády bowling. A právě o něm jsme debatovali. Vystudoval stavební průmyslovku, ale rok nemohl sehnat práci.

„Což o to,“ řekl Adam, „já bych ho v Praze zaměstnal. Horší je to s bydlením.“

„Škoda že nemám větší byt,“ zalitovala jsem. „Vzala bych ho pod křídla.“

Adam se zamyslel: „No, možná že Hanka Paukertová by mu pronajala pokoj...“

„No,“ přidala jsem se. „Dali by to s Paukertovou dohromady a měl by vystaráno.“

„Fajn,“ řekl bratr. „Jdu pro něj. Chlapče, pojď domů. Mám pro tebe práci, byt a děvče.“

✿ Jednou byl Marek na Slovensku a v hotelu se setkal s dvojicí, která upoutala jeho pozornost. Zakřiknuté mlčenlivé děvčátko a nerudný starý muž, komunikující s dítětem jen prostřednictvím strohých příkazů.

Markovi to nedalo a jakmile holčička osaměla, zeptal se jí: „Proč jsi tak smutná?“ Pípla: „Dědeček se na mne zlobí.“

„A proč? Ty jsi něco provedla?“

„On mi dal peníze a já jsem si koupila žvejkačky.“

„Nu,“ mínil syn, „to snad není nic tak hrozného. Proto by se snad nezlobil?“

Dívěnka svésila hlavu. „Já jsem si jich koupila pět set.“

✿ Dospěláci jsou divní. Dělají a říkají samozřejmosti, které mají dětem za zlé. Kdysi jsem šla s tatínkem, který potkal známého. Pozdravili se: „Servus, Toníku! Servus, Honzo!“ Pak se bavili o muzice, což mě značně nudilo, ale celou dobu jsem si umiňovala, že získaný pozdravek o pozdravu uvedu v život při loučení. Jenže když se tatínek se známým rozcházeli a já snaživě zahlaholila: „Servus, Honzo!“, co myslíte, že se stalo? Dostala jsem od tatínka pohlavek a přednášku o slušném chování.

Právě tak jsem neuspěla s pozdravem maucta při odchodu z obchodu se smíšeným zbožím. Akorát že ten pohlavek byl od maminky. Děťství je velice riskantní záležitost.

O PARTNERSKÝCH VZTAZÍCH A RODINĚ

✿ „Babičko, proč nemáš žádného dědečka?“ zeptala se mě vnučka. „Měla jsem dva,“ odpověděla jsem, „a na víc se neptej. Na horory jsi ještě malá.“

✿ Můj první manžel byl ve všech ohledech vzorný. Přesto, zřejmě kvůli mé výbušné povaze, mezi námi vypukl nesvár, manžel strhnul z věšáku kabát a vyrazil do ulic. Protože jsem však právě prala velké prádlo, které se tehdy muselo ručně máchat a ždímat, svědomí ho záhy zahnal zpět domů. Když mě nenašel v bytě, zašel za mnou do sušárny. Avšak zbytky hrdosti mu nedovolily oslovit mě přímo. I procházel mezi šňůrami a hovořil pro sebe: „Vida, už doprala, už věší. Ani jsem jí nemohl pomoci.“

Konflikt se rozplynul v mém smíchu. Ještě že byl nicotný. Manžel mohl také říci: „Vida, už doprala, už se věší. Mohl bych jí pomoci.“

✿ Když jsem se podruhé vdala, dělalo mi potíže oslovit svého nového chotě správným jménem. To víte, zvyk je železná košile. Tak se stalo, že jsem při máchání prádla uleknutě vyhrkla: „Mildo, já zapoměla koupit kafe.“ Manžel nevzru-

šeně opáčil. „Copak Mildovi to může být jedno. Horší je to s Pepkem.“

✿ V Realistickém divadle panovaly dost spleťtí rodinné vztahy, pro které si nás kolegové z jiných divadel dobírali. Manželé se rozváděli, aby si své partnery brali znova, či je vyměnili za jiného kolegu nebo kolegyni. Bránili jsme se tím, že v tomto spolku nepěstujeme planý flirt, nýbrž hluboké lásky.

Pro lidi, kteří „rodokmen“ Realistů neznali, jsme však byli někdy záhadou. Jednou jsem trávila část dovolené ve Ždání se svým prvním manželem a jeho druhou ženou – Růženkou Merunkovou, neboť spolu vycházíme dobře. Chovali jsme se nenuceně, což vneslo do myslí dalších hostů hotelu zmatek. Růženka s Milošem totiž hovořili o „našem Lukášovi a naší Aničce“, zatímco já s Milošem o „našem Markovi“. Tak se stalo, že Mílu oslovil jeden z hostů s dotazem: „A ten Marek, to je váš synovec?“ – „Nikoli,“ odpověděl bezelstně Miloš, „to je syn, kterého mám s paní Devátou.“

Když mi to Miloš vyprávěl, zahihňala jsem se: „No maucta! Teď určitě vykládá s očima navrch hlavy, že ten herec jezdí na dovolenou s oběma manželkami. Příště mu řekni,“ radila jsem, „že to vedeme jako v harému. Ta první žena se prostě nesmí zapudit.“

To jsem ještě nevěděla, jak náš pobyt skončí. Vyšla jsem jednou před hotel a spatřila Mílu s Růžou, jak hrají ping-pong. „Jé, Mildo, pinkni si

taky se mnou," žadonila jsem. Zahráli jsme si dva sety, ale protože se Růženka na lavičce nedočkavě vrtěla, předala jsem pátku zase jí. I první dáma harému musí respektovat nároky favoritky.

Skupina lidí, která nás mījela, zaznamenala, jak je Miloš upinkaný, a tak kdosi zvolal: „No, pane Hlavico, máte napilno, což?“ A já, husa, ještě celá rozjařená sportovním výkonem, jsem beze stínu dvojsmyslnosti bujaře zahalekala: „No, my se na něm s Růženkou střídáme!“

Škoda že jste tu scénku neviděli! Skupinka zavravorala, Miloš se zarděl jako panna a Růženka nevybrala smeč. Jenom já ještě pár vteřin zářila, než mi to došlo.

✿ Další „zmateční situace“ se odehrála na úřadě. Já a můj tehdejší manžel Josef Vinklář jsme hodlali jet s dětmi do Francie. Protože k tomu bylo potřeba souhlasu Markova otce, zajeli jsme na příslušný úřad všichni. Zdehle zkrácený scénář úředního jednání.

„Tak tedy vy, paní, ehm...“

„Ivanka Devátá.“

„Jedete s manželem...“

„Josefem Vinklářem.“ Postrčila jsem Pepu dopředu. Vteřina překvapení.

„A berete s sebou syna Marka Vinkláře.“

„Ne. Marka Hlavicu.“ Žďuchla jsem do syna. Referent zamžikal.

„A otec?“

„Otec zde.“ Sáhla jsem dozadu a vytáhla Mildu z anonymity jako králíka z cylindru.

„A ještě s sebou bereme syna Adama Vinkláře. Chcete ho vidět? Sedí venku na schodech.“

„Nechci,“ řekl úředník a vyčerpaně připlácl na tiskopis razítka.

Celou cestu jsme se vespolek křenili při představě, co by to s referentem udělalo, kdybychom s sebou bývali vzali první ženu mého druhého muže Janu Dítětovou se synem Jakubem Vinklářem a druhou ženu mého prvního muže Růženu Merunkovou se synem Lukášem Hlavicou.

Možná by ten nešťastník zažádal o předčasný důchod.

✿ Stejný rozruch jsme budili na letišti. Tam vždycky vyvolávali účastníky zájezdu podle abecedy.

„Jan Mašek, Monika Mašková, Romana Mašková, Zuzana Mašková!“ Členové rodiny přešli za pomyslnou čáru a vytvořili buňku – základ společnosti. Ne tak my.

„Ivanka Devátá!“

Opustila jsem své blízké a přešla za čáru. Chvilky osamění. Pak: „Marek Hlavica!“ Už jsme byli dva. Následovaly desítky Chvalinů, Jílků, Krčilů, Lomnických, krátký zmatek kolem Mašků, kteří už za čárou jsou, Rádlů, Syrových, Ťuhýků, až konečně došlo na V.

„Adam Vinklář, Josef Vinklář!“

Konečně spolu. To víte, herci! Exoti.

✿ Byla jsem na Hvaru s manželem, bratrem a švagrovou. Navštívili jsme hospůdku, která inzerovala: Mluvíme francouzsky, německy, anglicky, česky. Dali jsme si špagety a červené víno. Jakýsi muž si objednal pivo. Majitel, rozjařen objednávkou, leštil výčepní pult a prozpěvoval si: „Pan si da vino, pan si da pivo.“

Na druhý den jsem plavala samotinká v moři a opojena azurovou zčeřenou hladinou pod strmými horami jsem si tiše prozpěvovala: „A vlny jdou, vlny jdou...“

Vtom se v těsné blízkosti za mnou ozvalo: „Pan si da vino, pan si da pivo.“ Jiří. Málem jsem se utopila.

✿ Manželovi rodiče pocházeli z rodin s deseti dětmi, které rovněž s rozmnožováním neváhaly, i měl muž nepřehledné množství bratranců a sestřenic. Když se v příbuzenstvu rozneslo, že pražskej Pepa, jenž se vyšinul do společenských výšin, koupil v kraji chalupu, počaly se trousit návštěvy.

Neděli co neděli zastavilo před domem auto, z něj se vybatolil chumel dětí, manželka, tchyně a posléze sám řidič, který mi mocným stiskem pohmoždil ruku a prohlásil: „Já jsem jičínskej Franta.“ Odpoledne jsem pak trávila roznášením kávy a úpěnlivým hledáním námětu konverzace, jelikož jsem neměla ani ponětí, co se slepicemi, které zanášejí, a kterak stáhnout tippec. Chlapi probírali fotbal.

Příště přijel knínskej Vašek, po něm valdickej

Tonda následovaný soboteckou Růžou. I sám hostitel vítal svoji přízeň s úsměvem pracně vyrobeným, protože většinu z nich vůbec neznal.

Konečně se zájem o naši nemovitost vyčerpal a my došli zaslouženého klidu. Do příštích prázdnin jsme na trudné léto zapomněli. A tu, o jednom pozdním víkendu, kdy už se dost brzy stmívalo, jsme seděli v „seknici“ u stolu, když se ozvalo mocné zabušení na dveře. Ty se vzápětí rozletěly a mezi nimi stanul převelice svalnatý habán. My se dívali tázavě na něj, on na nás. Po trapné pauze oslovil manžela stručným: „No?“ Hlas vichřice podoba. Hlava rodiny poněkud pobledla, zvláště když příchozí připojil: „Neznáš mě, co?“

Hlavou mi kmitlo podezření, že manžel chodí Goliášovi za manželkou. Avšak můj drahý asi dobře věděl, komu chodí za ženou a komu ne, protože ani pak nejevil známky poznání, zato na něm byla patrna výrazná nechuť pustit se s neznámým do křížku, i kdyby měl doma královnu ze Sáby.

Už jsem nenápadně měřila vzdálenost mezi sebou a pohrabáčem, když hromotluk pokročil do místnosti, rozpřáhl ruce a zaburácel: „**No tak!** Já jsem přece lomnickej Ludva!“

✿ Jedni z těchto příbuzných poslali tchyni a tchánovi husu. Protože na ni byli jen dva, šlechetně nám ji věnovali s nadějí, že budou pozváni na oběd. Nemýlili se.

Pro mne to byl ovšem nervák. Tchyně s tchá-

nem už u nás párkrát jedli, ale husu jsem pekla poprvé. A každá hospodyně mi potvrdí, že to není jen tak. Že musí být správně propečená, správně slaná, s kůrčičkou do křupava.

Točila jsem se od rána kolem sporáku jako čamrda. Zelí se povedlo, knedlíky taky. Otevřela jsem troubu, abych slibného opeřence naposled podlila vypečeným sádlem, když poněkud předčasně zadrnčel zvonek. Manžel běžel otevřít. Já se lekla tolik, že mi pekáč vyklouzl z ruky a sjel z roštu na otevřená dvířka trouby. Husa z něj vyskočila jako živá a řítila se po dlaždicích k protější zdi. Tam se odrazila a jela zpátky. A tchyně ante portas!

Bez skrupulí jsem vrazila utečence zpět do pekáče a prvním hadrem, co mi přišel pod ruku, zuřivě vytírala podlahu. Stihla jsem to tak tak.

Dveře do kuchyně se otevřely, tchyně přelétla pohledem moji bílou zástěrku, nablýskanou podlahu a řekla uznale: „Holka, ty to tady máš jako na zámku.“

Usmívala jsem se s upřímností baziliška a myslela si: Aby ne, když leštím podlahy husím sádlem!

✿ Nemálo mě hnětlo, že se manžel nestrachoval o moji věrnost. Tím víc, že jeho důvěra byla oprávněná.

Jednou jsem potkala ve městě ctitele ze studentských dob, mimochodem nadmíru přitažlivého. Okamžitě projevil zájem se se mnou setkat. Přestože jsem neměla na románek ani

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém
obchodě společnosti eReading.